

Sygn. akt: I C 131/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 maja 2018 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Waclaw
Protokolant:	sekretarz sądowy Joanna Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 16 maja 2018 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) z **siedzibą we W.**

przeciwko T. J., M. J.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanych T. J. i M. J. solidarnie na rzecz powoda (...) z siedzibą we W. kwotę 226 398, 31 CHF (dwieście dwadzieścia sześć tysięcy trzysta dziewięćdziesiąt osiem franków szwajcarskich 31/100) z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanych do nieruchomości lokalowej położonej w O. przy ul. (...) dla której to Sąd Rejonowy w Olsztynie VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą za numerem (...);

II. w pozostałym zakresie umarza postępowanie;

III. zasądza od pozwanych T. J. i M. J. solidarnie na rzecz powoda (...) z siedzibą we W. kwotę 47 204 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 131/18

UZASADNIENIE

Powód (...) wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i orzeczenie aby M. J. i T. J. solidarnie zapłacili kwotę 343 000,83 CHF wraz z odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty ewentualnie wydanie wyroku zasądzającego powyższe oraz zasądzenie solidarnie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, opłaty sądowej od pozwu oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swego żądania powód wskazał, że w dniu 20 września 2007 r. pozwani M. J. i T. J. zawarła z wierzycielem pierwotnym (...) Bank (...) S.A. Umowę nr (...) mocą której bank udzielił kredytu w kwocie 181 457,20 CHF. Kolejno pozwani zawarli z wierzycielem pierwotnym w dniu 12 listopada 2009 r. umowę ugody nr (...), w której strony ustaliły warunki spłaty wierzytelności. Zgodnie z treścią w/w umowy zabezpieczenie spłaty zobowiązania stanowiła hipoteka zwykła i kaucyjna na nieruchomości położonej w O., dla której Sąd Rejonowy w Olsztynie prowadzi księgę wieczystą nr (...). Brak spłaty skutkowało wystawieniem przez wierzyciela pierwotnego w dniu 20 grudnia

2011 r. bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...). Zadłużenie pozwanych na dzień wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego opiewało na następujące kwoty 174 396, 93 CHF w postaci należności głównej tj. pozostałego do spłaty kapitału kredytu oraz 47 598, 75 CHF odsetki umowne za okres korzystania z kapitału. W dniu 9 stycznia 2013 r. pozwani zawarli z wierzycielem pierwotnym umowę ugody nr (...), w której strony określiły warunki spłaty zadłużenia z tytułu przedmiotowej umowy kredytu. W dniu 16 grudnia 2015 roku wierzyciel pierwotny (...) Bank (...) S.A. zawarł ze stroną powodową umowę przelewu w/w wierzytelności, mocą której została ona w całości przeniesiona na stronę powodową wraz ze wszystkimi ustanowionymi zabezpieczeniami. Pismami z dnia 12 grudnia 2017 r. powód wezwał do dobrowolnego spełnienia świadczenia.

M. i T. J. wniesli o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu pozwani wskazali, że kwestionują roszczenie powoda zarówno co do zasady jak i co do wysokości. Ponadto podnieśli zarzut przedawnienia, wskazując, że roszczenie przedawniło się najpóźniej z dniem 21 grudnia 2014 r., a powód jako fundusz sekurytyzacyjny nie może powoływać się na przerwanie biegu terminu przedawnienia w związku z wszczęciem przez Bank egzekucji na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego. Pozwani podnieśli także, iż nie otrzymali od powoda zawiadomienia o przelewie wierzytelności, czy też wezwania do zapłaty. W ocenie pozwanych powód nie wykazał także legitymacji biernej do występowania w niniejszym postępowaniu, a przedłożone przez niego wyciągi nie mogą stanowić dowodu w tym postępowaniu. Pozwani wskazali także, iż powód w żaden sposób nie wykazał, w jaki sposób roszczenie powinno być regulowane, ani też terminów i kwot od jakich rozpoczął naliczanie podanych w pozwie odsetek.

W toku procesu powód ograniczył swoje żądanie do kwoty 226 398,31 CHF, na którą składały się 172 579,60 CHF tytułem należności głównej i 53 818, 71 CHF w tym 28 376,22 CHF tytułem skapitalizowanych odsetek umownych naliczonych przez wierzyciela pierwotnego do kwoty należności głównej tj. 172 579,60 CHF od dnia 20 grudnia 2011 r. do dnia zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności z uwzględnieniem dokonanych wpłat oraz 25 442,49 CHF tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie naliczonych przez stronę powodową od kwoty należności głównej od dnia zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności do dnia poprzedzającego dzień złożenia pozwu (k.156).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. i T. J. zawarli w dniu 20 września 2007 r. z (...) Bankiem (...) SA z siedzibą w W. umowę kredytu nr (...)spłacanego w ratach annuitetowych udzielonego w walucie wymiennej. Zgodnie z postanowieniami § 2 (...) zobowiązało się udzielić pozwany kredyt w wysokości 181 457,20 CHF na zakup i wykończenie lokalu użytkowego nr (...) położonego w O. przy ul.(...)oraz finansowanie kosztów grupowego ubezpieczenia.

Wypłata kredytu miała być dokonana jednorazowo na rachunek inwestora w walucie polskiej, przy czym (...) miał zastosować kurs kupna dla dewiz obowiązujący w (...) SA w dniu realizacji zlecenia płatniczego. Całkowita wypłata kredytu miała nastąpić do dnia 30 września 2007 r., w ciągu 3 dni roboczych po spełnionych przez kredytobiorcę warunków wypłaty kredytu (§ 4).

(...) SA był uprawniony do pobierania odsetek od pożyczki, w walucie pożyczki, według zmiennej stopy procentowej, w stosunku rocznym, której wysokość miała być ustalana w dniu rozpoczynającym pierwszy i kolejne trzymiesięczne okresy obowiązywania stawki referencyjnej, jako suma stawki referencyjnej i marży (...) SA. Pierwszy okres obowiązywania stawki referencyjnej mógł być krótszy i rozpoczynał się w dniu wypłaty pożyczki. Koniec pierwszego okresu obowiązywania stawki referencyjnej przypada w dniu poprzedzającym ostatni dzień wymagalności pożyczki i odsetek przed upływem trzymiesięcznego okresu obowiązywania stawki referencyjnej. Kolejne trzymiesięczne okresy obowiązywania stawki referencyjnej kończyły się w dniu poprzedzającym dzień, który datą odpowiadał dniowi, w którym rozpoczął się poprzedni trzymiesięczny okres obowiązywania stawki referencyjnej, z uwzględnieniem zasad liczenia terminów oznaczonych w miesiącach, przewidzianych w przepisach polskiego kodeksu cywilnego. Zmiany stawki referencyjnej miały następować w dniu wymagalności spłaty raty pożyczki i odsetek.

Obliczenia wysokości odsetek od pożyczki dokonywano w okresach miesięcznych, od kwoty zadłużenia z tytułu pożyczki, według obowiązującej w tym okresie zmiennej stopy procentowej dla pożyczki do dnia poprzedzającego spłatę pożyczki włącznie.

Dla celów ustalenia stawki referencyjnej (...) SA miał posługiwać się stawką LIBOR lub EURIBOR publikowanej odpowiednio o godz. 11 GMT lub 11.00 na stronie informacyjnej R., w drugim dniu poprzedzającym dzień rozpoczynający pierwszy i kolejne trzymiesięczne okresy obowiązywania stawki referencyjnej, zaokrąglonej według matematycznych zasad do czterech miejsc po przecinku. W przypadku braku notowań stawki referencyjnej LIBOR dla danego dnia, do wyliczenia stopy procentowej stosowało się odpowiednio notowania z dnia poprzedzającego dzień, w którym było prowadzone notowanie stawki LIBOR. Za dzień braku notowań stawki LIBOR uznano także dzień uznany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej za wolny od pracy. Ustalono, że wzrost stawki referencyjnej będzie wpływał na podwyższenie oprocentowania pożyczki, które spowoduje wzrost spłaty raty pożyczki. Zmiana wysokości stawki referencyjnej powodowała też zmianę wysokości oprocentowania pożyczki o taką samą liczbę punktów procentowych.

Strony ustaliły, że spłata kredytu będzie następować w ratach annuitetowych do dnia 10 września 2027 r. Spłata zadłużenia z tytułu kredytu i odsetek miała następować w drodze potrącenia przez (...) SA swoich wierzytelności z rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowego pozwanych, którzy zobowiązali się do posiadania środków w dziesiątym dniu każdego miesiąca kalendarzowego. Potrącenie środków z w/w rachunku miało następować w walucie polskiej w wysokości stanowiącej równowartość kwoty kredytu lub raty w walucie wymienialnej, której udzielony jest kredyt, według obowiązującego w (...) SA w dniu wymagalności kursu sprzedaży dla dewiz (aktualna tabela kursów).

Niespłaceniu przez Kredytobiorcę części albo całości raty w terminie umówionym miało skutkować określeniem należności z tytułu zaległej spłaty jako zadłużenia przeterminowanego wraz z możliwością przeliczenia na walutę polską według kursu sprzedaży dewiz obowiązującego w 10 dniu każdego miesiąca (§18).

W ramach zawartej umowy postanowiono o konieczności ustanowienia zabezpieczenia w wysokości 181 457,20 CHF na zabezpieczenie spłaty kapitału oraz 45 364,30 CHF na zabezpieczenie należności ubocznych na lokalu użytkowym nr (...), położonym przy ul. (...)w O..

Zgodnie z § 23 (...) SA był uprawniony do wypowiedzenia umowy kredytu w części dotyczącej warunków spłaty w przypadku niedokonania spłaty dwóch kolejnych rat w terminach określonych przez (...) w wysłanych do kredytobiorcy dwóch kolejnych przypomnieniach, naruszenia przez kredytobiorcę postanowień umowy, wykorzystania kredytu niezgodnie z celem określonym w umowie. Okres wypowiedzenia miał wynosić 30 dni licząc od dnia doręczenia wypowiedzenia kredytobiorcy. (...) SA był jednak zobowiązany powiadomić pozwanych o wypowiedzeniu listem poleconym lub poprzez doręczenie do rąk własnych – za zwrotnym potwierdzeniem odbioru – wyznaczając termin spłaty zadłużenia.

Na mocy zawartej umowy kredytu pozwani wraz z (...) SA do dokonania przelewu wierzytelności z tytułu umowy na rzecz osób trzecich, w tym do dokonania przelewu wierzytelności na rzecz towarzystwa funduszy inwestycyjnych tworzącego fundusz sekurytyzacyjny, funduszu sekurytyzacyjnego lub podmiotu emisyjnego oraz wyrazili zgodę na udostępnienie przez (...) SA w/w podmiotom informacji związanych z kredytem.

dowód: umowa kredytu, k. 20-33;

W dniu 20 września 2007 r. pozwani złożyli wniosek o wypłatę kredytu mieszkaniowego w łącznej kwocie 181 457,20 CHF. Jednocześnie z wnioskiem pozwani złożyli oświadczenie o poddaniu się egzekucji na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego.

dowód: dyspozycja wypłaty kredytu, k. 36-37; oświadczenie o poddaniu się egzekucji na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego, k. 34-35

W dniu 12 listopada 2009 r. Bank wraz z pozwanymi zawarł umowę ugody, której przedmiotem była wierzytelność banku wobec pozwanych wynikająca z tytułu kredytu (...) umowa nr (...) z dnia 20 września 2007 r. Na dzień 12 listopada 2009 r. stan zadłużenia z tytułu w/w wierzytelności wynosił łącznie 178 901,66 CHF i składał się z kapitału w kwocie 175 853,19 CHF, odsetki w kwocie 3 048,47 PLN oraz koszty w kwocie 15,20 CHF. W ramach zawartej umowy dłużnicy oświadczyli, że uznali w całości powyższe zadłużenie w pełnej wysokości jako bezsporne i wymagalne oraz zobowiązali się do spłaty zadłużenia w ratach i terminach określonych w harmonogramie kredytu. Kwota niespłaconych w całości lub części rat w terminach wynikających z harmonogramu spłaty następnego dnia po upływie terminu stawała się zadłużeniem przeterminowanym. Za każdy dzień utrzymywania się zadłużenia przeterminowanego i wymagalnego, liczonego od umownego terminu wpłaty do dnia spłaty włącznie (...) było uprawnione do pobierania odsetek według zmiennej stopy procentowej ustanowionej dla należności przeterminowanych postawionych w stan natychmiastowej wymagalności, stanowiącej każdorazowo czterokrotność wysokości stopy kredytu lombardowego NBP, wynoszącej obecnie 20 %. Zabezpieczeniem spłaty zadłużenia objętego umową ugody miała być hipoteka zwykła w kwocie 175 853,19 CHF zabezpieczająca należność główną z tytułu ww. umowy oraz hipoteka kaucyjna do kwoty 53 818,71 CHF zabezpieczająca odsetki na nieruchomości dla której prowadzona jest księga wieczysta o nr KW (...). W § 7 Bank (...) S A zastrzegł sobie prawo do odstąpienia od warunków umowy ugody m.in. w sytuacji gdy dłużnicy nie przystąpią do spłaty zadłużenia w terminie wynikającym z umowy, wierzytelność objęta umową nie zostanie spłacona w terminie ustalonym w umowie ugody, dwie kolejne raty spłaty wierzytelności wynikające z przyjętego w umowie harmonogramu spłat nie zostaną spłacone w terminie. Odstąpienie od umowy mogło zostać dokonane osobiście lub listem poleconym za zwrotnym poświadczeniem odbioru.

dowód: umowa ugody nr (...), k. 38-39

Pismem z dnia 25 października 2010 r. Bank (...) SA odstąpił w całości od warunków spłaty zadłużenia określonego w ugodzie. Powyższe oświadczenie zostało skutecznie doręczone pozwany.

dowód: pismo z dnia 25 października 2010 r. wraz z zwrotką, akta X Co 7009/n

W dniu 20 grudnia 2011 r. (...) SA wystawił Bankowy Tytuł Egzekucyjny, stwierdzając, że pozwani jako odpowiedzialni solidarnie z tytułu zawartej w dniu 20 września 2007 r. umowy kredytu (...) nr (...) są zadłużeni w Banku w wysokości 221 995,68 CHF na którą składała się kwota 174 396,93 CHF tytułem niespłaconej należności głównej oraz kwota 47 5989,75 CHF tytułem odsetek za okres od dnia 28 lipca 2009 r. do dnia 19 grudnia 2011 r. Ponadto wskazano, że dalsze należne odsetki od dnia 20 grudnia 2011 r. będą naliczane od kwoty 174 396,93 CHF wg zmiennej stopy procentowej obowiązującej w (...) S A stanowiącej każdorazowo czterokrotność wysokości stopy kredytu lombardowego NBP.

Postanowieniem z dnia 13 stycznia 2012 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu z dnia 20 grudnia 2011 r. wystawionemu przeciwko pozwany co do kwoty 174 396,93 CHF wraz z odsetkami wynikającymi z tego tytułu, lecz nie więcej niż do kwoty 842 030 zł do której dłużnicy poddali się egzekucji.

W związku z przejściem wierzytelności na powoda bank pismem z dnia 15 lutego 2016 r. złożył wniosek o umorzenie egzekucji. Postanowieniem z dnia 1 września 2017 r. Komornik Sądowy z urzędu zakończył postępowanie egzekucyjne na podstawie art. 823 kpc.

dowód: bankowy tytuł egzekucyjny, k. 45; postanowienie z dnia 13 stycznia 2012 r., k.46- 47; postanowienie z dnia 1 września 2017 r., k. 53-54 ; wniosek o umorzenie egzekucji, k. 402 akt komorniczych o sygn. (...).

W dniu 9 stycznia 2013 roku (...) SA zawarł z pozwanymi umowę ugody, której przedmiotem było określenie nowych warunków spłaty zadłużenia z tytułu umowy nr (...). Na dzień 9 stycznia 2013 r. stan zadłużenia z tytułu w/w wierzytelności wynosił łącznie 266 065,11 CHF i składał się z kapitału w kwocie 174 396,18 CHF i odsetek w kwocie 91 668,18 CHF. W ramach zawartej umowy dłużnicy oświadczyli, że uznają w całości powyższe zadłużenie i zobowiązali się do jego spłaty na warunkach określonych w ugodzie. Całkowita kwota do zapłaty przez pozwanych została określona

na kwotę 287 526,13 CHF, a rzeczywista roczna stopa oprocentowania wyniosła 5,44113 %. Wskazane kwoty miały być wyliczane w walucie polskiej przy zastosowaniu kursu sprzedaży dla dewiz zgodnie z ustaloną na dzień spisania umowy tabelą kursów. Pozwani byli uprawnieni do spłaty rat na rachunek w walucie polskiej, po czym bank miał przeliczać kwotę na walutę umowy według kursu sprzedaży dewiz. Stosownie do § 8 Bank był uprawniony do wypowiedzenia umowy w przypadku niedotrzymania przez klienta zobowiązań określonych w umowie albo negatywnej oceny zdolności kredytowej. O wypowiedzeniu bank miał zawiadomić pozwanych osobiście albo listem poleconym za zwrotnym poświadczeniem odbioru.

dowód: umowa umowy nr (...), k.48-52

W dniu 28 czerwca 2013 r. Bank (...) wezwał pozwanych do zapłaty kwoty 761,80 CHF, wskazując, że w przypadku braku spłaty kwoty zaległości w terminie 7 dni Bank wypowie umowę w zakresie warunków spłaty. Brak spłaty zaległości w okresie wypowiedzenia miał skutkować tym, że w okresie od następnego dnia po upływie terminu wypowiedzenia kwota całego zadłużenia stanie się zaległa. Wysokość zadłużenia na dzień sporządzenia pisma wynosiła 265 469,71 CHF, w tym 172 935,55 CHF z tytułu kapitału, odsetek bieżących 92 530,98 CHF oraz odsetek za nieterminową spłatę w wysokości 3,18 CHF.

dowód: wezwanie do zapłaty i wypowiedzenie warunków spłaty umowy, k. 43-44

Umową z dnia 16 grudnia 2015 roku (...) SA zawarło z powodem umowę sprzedaży wierzytelności wraz z wszelkimi zabezpieczeniami i wszelkimi innymi prawami z tym związanymi w tym w szczególności roszczeniami o zaległe odsetki, kosztami i kara. Na nabywcę przeszły także wierzytelności banku w stosunku do dłużników lub osób trzecich o naprawienie szkody wyrządzonej bankowi czynami niedozwolonymi popełnionymi w związku z realizacją lub powstaniem wierzytelności. Z zastrzeżeniem bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa dotyczących przenoszenia wierzytelności wraz z zabezpieczeniem miało to nastąpić w dniu wpływu ceny na rachunek zbywcy. Bank oświadczył, że na dzień 10 września 2015 r. w odniesieniu do każdego z dłużników przysługują mu bezsporne i wymagalne wierzytelności pieniężne wynikające z różnych tytułów, w tym z tytułu dokonanych przez cedenta czynności bankowych i nie istnieją żadne ograniczenia o charakterze umownym bądź ustawowym możliwości przeniesienia przez bank na rzecz nabywcy wierzytelności wraz z wszystkimi zabezpieczeniami wierzytelności i innymi prawami związanymi z wierzytelnościami. W ramach zawartej umowy cedent zapewnił nabywcę, że w odniesieniu do każdej wierzytelności jest w posiadaniu dokumentacji obejmującej oryginały umów kredytowych lub innych dokumentów w formie pisemnej umożliwiającej stwierdzenie ważnego źródła wierzytelności, oryginały umów zabezpieczeń, oryginały wyciągów z właściwych rejestrów potwierdzających istnienie zabezpieczeń lub innych dokumentów w formie pisemnej umożliwiającej stwierdzenie ważnego źródła zabezpieczenia, odpisów, kopii lub oryginałów korespondencji z dłużnikami, odpisów lub oryginałów dokumentów związanych z postępowaniami sądowymi i egzekucyjnymi o ile takie były prowadzone oraz oryginały tytułów wykonawczych o ile zostały wydane i są w posiadaniu (...) Banku (...). Nabywca natomiast oświadczył, że jest mu znany stan prawny wierzytelności i zabezpieczeń. Zgodnie z § 7 strony wyłączyły odpowiedzialność banku z tytułu rękojmi za wady prawne i fizyczne wierzytelności i zabezpieczeń oraz wszelkich innych praw z wierzytelnościami i zabezpieczeniami związanych. Wyjątkiem od powyższego były okoliczności wskazane w § 7 ust. 5 pkt. 1,2,3,4,5,7,8 w wyniku zaistnienia których nabywcy miało przysługiwać prawo odstąpienia od umowy. Na mocy zawartej umowy nabywca był zobowiązany od dnia przeniesienia do prowadzenia bieżącej korespondencji z dłużnikami oraz zawiadomienia dłużników listem poleconym o dokonanej przelewie wierzytelności w terminie 21 dni od dnia zawarcia aneksu. (...) Bank (...) S A w przypadku spraw dotyczących wierzytelności znajdujących się w postępowaniu egzekucyjnym zobowiązał się do złożenia w terminie 60 dni od dnia przeniesienia stosownych wniosków o umorzenie tych postępowań. Dzień przeniesienia nastąpił w dniu 18 grudnia 2015 roku i w tym dniu nabywca nabył od banku portfel wierzytelności.

dowód: umowa cesji wierzytelności wraz z aneksem, k. 55-107; wykaz przeniesionych wierzytelności, k. 114-117

Powód skutecznie ujawnił swoje prawa w księdze wieczystej.

dowód: odpis zwykły księgi wieczystej (...) , k. 40-42

Pismem z dnia 12 grudnia 2017 r. powód wezwał pozwanych do zapłaty kwoty 342 246,07 CHF.

dowód: pismo z dnia 12 grudnia 2017 r., k. 117-118

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej przy tym kolejności i dla porządku wskazać należy, iż powodowy Fundusz swoje roszczenie wywodził z zawartej z (...) SA w dniu 16 grudnia 2015 roku umowy cesji wierzytelności, której przedmiotem była także zawarta przez (...) SA z pozwanymi umowa pożyczki hipotecznej nr (...).

Kwestionując zaś roszczenie co do zasady jak i wysokości pozwani podnosili liczne zarzuty, wskazując między innymi, że skuteczne dochodzenie należności z uwagi na upływ terminu przedawnienia jest niemożliwe, powód nie ma legitymacji procesowej, a sama wysokość wierzytelności nie jest udowodniona.

W tych warunkach istota sporu ogniskowała się kolejno wokół ustalenia, czy powód skutecznie wszedł w prawa wierzyciela, oceny zakresu uprawnień wierzycielskich z tym związanych, a w szczególności wynikających z zawartej przez pozwanych umowy pożyczki hipotecznej nr (...). Nadto koniecznym było rozstrzygnięcie, czy pozwani skutecznie podnieśli zarzuty o charakterze niweczącym.

Stosownie do treści art. 509 § 1 kc wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki (§ 2).

Wierzytelność, czyli ogół uprawnień strony stosunku zobowiązaniowego (wierzyciela), polegających na możliwości żądania od dłużnika spełnienia świadczenia, jako prawo podmiotowe o charakterze majątkowym, może być przedmiotem obrotu. Przeniesienie wierzytelności (przelew, cesja) następuje co do zasady w drodze dwustronnej czynności prawnej wierzyciela (cedenta) – zbywcy wierzytelności z nabywcą wierzytelności (cesjonariuszem).

Omawiany przepis jest wynikiem przyjęcia przez ustawodawcę zasady dopuszczalności rozporządzenia wierzytelnością przez wierzyciela. Niemniej jednak zasada ta doznaje wyjątków a możliwość zawarcia umowy przelewu doznaje pewnych ograniczeń (por. komentarz do Art. 509 KC red. Osajda 2018, wyd. 18/P. Sobolewski, Legalis). Z tych względów, aby ocenić ważność zawartej umowy należało tu odnieść się zatem do kryterium podmiotowego jak i przedmiotowego. W myśl art. 92 b ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo Bankowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 1876) Bank może zawrzeć z towarzystwem funduszy inwestycyjnych tworzącym fundusz sekurytyzacyjny albo z funduszem sekurytyzacyjnym umowę przelewu wierzytelności lub umowę o subpartycypację.

W związku z faktem, iż przeniesiona wierzytelność była zabezpieczona rzeczowo, do oceny skuteczności przelewu koniecznym jest odniesienie się do przepisów regulujących hipoteki. Stosownie do treści art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece w razie przelewu wierzytelności hipotecznej na nabywcę przechodzi także hipoteka, chyba że ustawa stanowi inaczej. Do przelewu wierzytelności hipotecznej niezbędny jest wpis w księdze wieczystej. Hipoteka nie może być przeniesiona bez wierzytelności, którą zabezpiecza (ust. 2; zob. w tym zakresie postanowienie SN z dnia 17 września 2009 r., IV CSK 180/09, LEX nr 548894). Wierzytelność hipoteczna zatem przechodzi na cesjonariusza dopiero w następstwie ujawnienia przelewu w księdze wieczystej ze skutkiem od chwili złożenia wniosku o wpis (por. T. Czech, Hipoteka. Komentarz do art. 79, uw. 10; J. Pisuliński, w: System PP, t. 4, red. E. Gniewek, 2012, s. 604 i 605).

Zestawiając powyższe normy z ustalonym w sprawie stanem faktycznym, nie może budzić wątpliwości, że na mocy zawartej umowy przelewu doszło do skutecznego przeniesienia wierzytelności wynikającej z zawartej umowy pożyczki

hipotecznej nr (...). Cedent był bowiem uprawniony do zbycia wierzytelności, a strony umowy dochowały wszelkich wymogów formalnych. Zgodnie z postanowieniami umowy Bank (...) SA przeniósł na fundusz, a fundusz nabył wraz z każdą wierzytelnością (wierzytelność pozwanych została dokładnie oznaczona) wszystkie odnoszące się do niej zabezpieczenia, w tym hipoteki zwykłe, kaucyjne i przymusowe przysługujące Bankowi na dzień zawarcia umowy, oraz inne prawa związane z daną wierzytelnością i jej zabezpieczeniami, w tym w szczególności roszczenia o zaległe odsetki, kary umowne i zwrot kosztów. Z tych względów sformułowany przez pozwanych zarzut braku legitymacji czynnej powoda należy ocenić jako chybiony. Na gruncie niniejszej sprawy brak jest także podstaw aby kwestionować postanowienia umowne zawartej pomiędzy pozwanymi a cedentem pożyczki hipotecznej. W związku z prowadzeniem przez pierwotnego wierzyciela egzekucji brak jest też podstaw do przyjęcia, że nie doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy kredytu.

Biorąc pod uwagę fakt, że cedent wypowiedział także warunki ugody co do spłaty wierzytelności (i to zarówno pierwszej zawartej ugody jak i drugiej) nie może budzić wątpliwości, że wierzytelności będące przedmiotem przelewu były wymagalne, a sama umowa przelewu miała kauzalny charakter.

Słusznie także powód podnosił, że nie był zobowiązany do zawiadomienia pozwanych o dokonany przelew – w okresie w którym powód zawarł umowę cesji wierzytelności, zgoda pozwanych na dokonanie przelewu lub jej brak - nie stanowiły o skuteczności przelewu. Nadto w z załączonego do akt sprawy wezwania do zapłaty wynika (k. 117-118), że pozwani faktycznie wiedzę o przelewie pozyskali. Nie zachodziły zatem żadne okoliczności, które wyłączyłyby możliwość przelewu w/w wierzytelności.

Ocena, że zawarta umowa przelewu skutecznie przeniosła wierzytelność pozwala na analizę sytuacji prawnej nabywcy wierzytelności oraz dłużników.

W razie nabycia wierzytelności w wyniku przelewu ma miejsce sukcesja singularna, translatywna. Zważyć należy, że w strukturze zobowiązania oprócz samej możliwości żądania świadczenia pojawiają się także uprawnienia innego rodzaju, funkcjonalnie z nią jednak związane. Chodzi w szczególności o uprawnienia kształtujące (na co wskazuje także treść zawartej umowy). W literaturze słusznie wskazuje się, że przedmiotem przelewu nie jest jedynie możliwość żądania od dłużnika, by ten spełnił świadczenie. Przelew bowiem powoduje nie tylko sukcesję samej wierzytelności, ale również obejmuje inne elementy składające się na sytuację wierzyciela (zob. E. Łętowska, w: SPC, t. 3, cz. 1, s. 898). Zmiana osoby wierzyciela w wyniku przelewu następuje zatem z zachowaniem tożsamości stosunku zobowiązaniowego pod względem treści i przedmiotu. Prócz samej wierzytelności, przejdą na cesjonariusza i te właściwości zobowiązania, które nie są bezpośrednio związane z ustaleniem zakresu jego uprawnień, czyli możliwości postępowania, jaka jest w rozumieniu prawa materialnego istotą prawa podmiotowego.

Podsumowując, co do zasady nabywca wstępuje w sytuację prawną cedenta, w tym również w zakresie przedawnienia, zbycie bowiem wierzytelności nie ma znaczenia dla jego biegu. W orzecznictwie za utrwalony uznaje się pogląd, że przypadku wierzytelności objętej bankowym tytułem wykonawczym sytuacja prawna cesjonariusza kształtuje się jednak odmiennie od sytuacji prawnej nabywcy wierzytelności objętej innym tytułem wykonawczym. Podkreśla się bowiem, że uprawnienie do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego przysługiwało jedynie bankom i tylko na ich rzecz mogła być nadana klauzula wykonalności, a nadanie klauzuli na rzecz cesjonariusza niebędącego bankiem nie było dopuszczalne (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2004 r., III CZP 9/04, OSNC 2005, nr 6, poz. 98). Skoro cesjonariusz - fundusz sekurytyzacyjny nie może kontynuować egzekucji wszczętej przez bank, aby skutecznie dochodzić należności musi uzyskać nowy tytuł wykonawczy i dopiero na jego podstawie egzekwować roszczenie.

Przerwanie biegu przedawnienia na podstawie art. 123 § 1 pkt 1 k.c. następuje co do zasady tylko pomiędzy stronami postępowania, jeżeli z istoty łączącego je stosunku prawnego wynika, że są materialnie zobowiązane lub uprawnione, a więc skutek przerwania zachodzi tylko w podmiotowych i przedmiotowych granicach czynności podjętej przez wierzyciela. Wniosek o wszczęcie egzekucji wywołuje zatem skutek przerwy wtedy, gdy pochodzi od wierzyciela wskazanego w tytule egzekucyjnym, na którego rzecz została wydana klauzula wykonalności; nie jest bowiem wystarczająca tożsamość wierzytelności, lecz konieczna jest również identyczność osób, na rzecz których

czynność ta została dokonana. Skutki prawne postępowania egzekucyjnego wszczętego na podstawie bankowego tytułu wykonawczego związane są więc tylko z podmiotami w nim uczestniczącymi na podstawie tego tytułu w granicach podmiotowych i przedmiotowych ukształtowanych treścią klauzuli wykonalności. Z tych względów nabywca wierzytelności niebędący bankiem nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności (por. Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2016 r., III CZP 29/16).

Odnosząc to do sytuacji prawnej dłużnika w związku z podpisaną umową wskazać należy, że co do zasady przelew nie zmienia pozycji dłużnika. Dłużnikowi przysługują przeciwko nabywcy wierzytelności wszelkie zarzuty, które miał przeciwko zbywcy w chwili powzięcia wiadomości o przelewie (art. 513 §1 kc).

Przechodząc w tym miejscu do oceny zasadności zgłoszonego przez pozwanych zarzutu przedawnienia, zważyć należy, że jest on o tyle skuteczny o ile ogranicza odpowiedzialność pozwanych do kwoty wskazanej w zabezpieczeniu rzeczowym. Z omówionych wyżej powodów zgodzić należy się z pozwanymi, że wszczęcie postępowania egzekucyjnego przez bank na podstawie Bankowego Tytułu Egzekucyjnego nie może powodować przerwania biegu przedawnienia względem powoda, w związku z czym biegł on dalej. Biorąc pod uwagę postawę procesową powoda w toku postępowania, a w szczególności fakt, że ograniczył on stosownie swoje żądanie - wydaje się, że także powód miał powyższego świadomość. Prawdą jest także, że stosownie do treści art. 118 k.c. roszczenie powoda – jako związane z prowadzeniem działalności gospodarczej przedawnia się po trzech latach (por. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2003 r. I CKN 316/01), natomiast roszczenie o odsetki za opóźnienie przedawnia się jednak najpóźniej z chwilą przedawnienia się roszczenia głównego (por. Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2005 r., III CZP 42/04). Nie ulega wątpliwości, że na gruncie niniejszej sprawy termin ten skutecznie upłynął.

Niemniej jednak pamiętać należy, że wierzytelności, których dochodzi powód zostały zabezpieczone ustanowioną na rzecz powoda hipoteką zwykłą co do należności głównej w wysokości 175 853,19 CHF oraz hipoteką umowną kaucyjną co do należności ubocznych w wysokości 53 818,71 CHF.

W związku z powyższym, biorąc pod uwagę treść art. 77 powoływanej ustawy o księgach wieczystych i hipotece, ocenić należy, że przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej. Co prawda przepisu tego nie stosuje się do roszczenia o odsetki, jednakże nie we wszystkich przypadkach w szczególności w sprawie niniejszej.

Pamiętać bowiem należy, że w związku ze zmianą ustawy od dnia 20 lutego 2011 r. do hipotek kaucyjnych powstałych przed 20 lutego 2011 r. stosuje się przepisy ustawy o księgach wieczystych i hipotece w brzmieniu nadanym ustawą zmieniającą, z wyjątkiem przepisów o rozporządzaniu opróżnionym miejscem hipotecznym. W niniejszej sprawie dochodzona pozwem należność zabezpieczona jest bezspornie dwiema hipotekami zwykłą co do należności głównej oraz hipoteką kaucyjną co do należności odsetkowej.

Powyższe dwojaki i zróżnicowane zabezpieczenie ma swoje oczywiste przełożenie na możliwość skutecznego zaspokojenia się z obciążonej nieruchomości w oparciu o cytowany przepis. Do hipotek zwykłych bowiem powstałych przed 20 lutego 2011 r., a także hipotek kaucyjnych zabezpieczających roszczenia związane z wierzytelnością hipoteczną, lecz nieobjętych z mocy ustawy hipoteką zwykłą, powstałych przed dniem 20 lutego 2011 r. stosuje się przepisy ustawy o księgach wieczystych i hipotece w dotychczasowym brzmieniu, z wyjątkiem art. 76 ust. 1 i 4 tej ustawy, które stosuje się w brzmieniu nadanym ustawą zmieniającą z dnia 26 czerwca 2009 r.

Przywołana nowelizacja rozróżniła zatem dwa rodzaje hipoteki kaucyjnej, a mianowicie hipotekę kaucyjną samodzielnie zabezpieczającą wierzytelność wraz z ewentualnymi roszczeniami ubocznymi (hipoteka kaucyjna tzw. „samodzielna”), a także hipotekę kaucyjną, która współwystępuje z hipoteką zwykłą i zabezpiecza jedynie roszczenia uboczne nieobjęte z mocy ustawy hipoteką zwykłą (hipoteka kaucyjna tzw. „niesamodzielna”). Każdy z tych rodzajów hipoteki kaucyjnej podlega osobnym normom intertemporalnym (por. Artykuł 10 ust. 2 zd. 2 ustawy nowelizującej KWU). W odniesieniu do hipoteki kaucyjnej więc zabezpieczającej koszty uboczne kredytu, zastosowanie znajdują przepisy ustawy o księgach wieczystych i hipotece w dotychczasowym brzmieniu, czyli obowiązującym do 20 lutego

2011 r. Jest to bowiem hipoteka kaucyjna niesamodzielna tj. zabezpieczająca roszczenia uboczne z tytułu zawartej umowy kredytowej (por. szerzej wyrok z uzasadnieniem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 14 lutego 2018 r., I ACa 280/17).

Przedawnienie zatem wierzytelności zabezpieczonej hipoteką pociąga za sobą tylko skutki w sferze obligacyjnej nie pozbawia natomiast wierzyciela hipotecznego uprawnienia do zaspokojenia się z nieruchomości, co oznacza, że właścicielowi nieruchomości obciążonej nie przysługuje zarzut przedawnienia, i to niezależnie od tego, czy jest też dłużnikiem osobistym, czy tylko rzeczowym. Odpowiedzialność rzeczowa jest wyłączna, dłużnik osobisty może bowiem obronić się zarzutem przedawnienia, jeżeli nie jest jednocześnie dłużnikiem rzeczowym (art. 117 k.c.).

Z wyłożonych wyżej przyczyn zarzut najdalej idący, okazał się w zakresie w jakim pozwani odpowiadają jako dłużnicy hipoteczni rzeczowo zarzutem chybionym.

W toku procesu pozwani kwestionowali także wysokość zgłoszonego przez powoda żądania, wskazując między innymi, że dokumenty przedłożone przez powoda nie są wystarczające, do wykazania wysokości ich zaległości (nie stanowią dokumentu urzędowego). Niemniej jednak Sąd nie uwzględnił powyższych argumentów z przyczyn procesowych wyłożonych poniżej.

W pierwszej kolejności podnieść należy, że pozwani dwukrotnie zawarli umowę ugody z pierwotnym wierzycielem z których jednoznacznie wynika, że uznali oni wskazane wierzytelności za bezsporne i wymagalne. Natomiast w wypowiedzeniu warunków spłaty wskazano, że wysokość zadłużenia na dzień sporządzenia pisma wynosiła 265 469,71 CHF, w tym z tytułu 172 935,55 CHF kapitału, odsetek bieżących 925 30,98 CHF oraz odsetek za nieterminową spłatę w wysokości 3,18 CHF. Załączone do niniejszego postępowania akta sprawy egzekucyjnej nie pozwalają także na uznanie, że w wyniku prowadzonej egzekucji pierwotny wierzyciel został zaspokojony. Postępowanie to zostało umorzone z urzędu. Natomiast z przedłożonych akt wynika jednoznacznie, że w stosunku do pozwanych prowadzono kilka postępowań egzekucyjnych. Trudno w takim wypadku jest uznać za zasadne twierdzenie, że pozwani faktycznie spłacili całość zadłużenia. Nie może ująć tu uwadze, że powód – już po dokonanej cesji wierzytelności skutecznie ujawnił się jako wierzyciel w księdze wieczystej, a przedłożone przez niego dokumenty w postaci wyciągów na podstawie art. 194 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi z dnia 27 maja 2004 r. (Dz.U. Nr 146, poz. 1546) mają moc prawną dokumentów urzędowych oraz stanowią podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych i rejestrach publicznych. Natomiast na podstawie art. 71 ustawy o księgach wieczystych i hipotece (w brzmieniu z 2001 r., Dz.U. Nr 124, poz. 1361 – obowiązującej w chwili pierwotnego ustanawiania hipoteki) domniemywało się, że istnienie prawa wynikającego z wpisu hipoteki obejmuje, jeżeli chodzi o odpowiedzialność z nieruchomości także wierzytelności zabezpieczonej hipoteką. Norma ta miała charakter domniemania prawnie wzruszalnego, tzn. obalalnego z pomocą zaoferowanych skutecznie przeciwdowodów.

W niniejszym postępowaniu pozwani jednakże tak rozumianej aktywności procesowej nie wykazali, przeciwnie pozwani kwestionując wysokość zgłoszonego żądania właściwie nie przejawili jakiegokolwiek w tym kierunku aktywności. Przypomnieć w tym miejscu należy, że proces cywilny ma w swym założeniu postać postępowania prowadzonego w formie kontradyktoryjnej, zakładając aktywność zarówno strony powodowej, prezentującej i popierającej żądanie, jak i strony pozwanej, przeciwstawiającej się temu żądaniu. Samo wyrażenie wątpliwości do prawdziwości twierdzeń strony przeciwnej, względnie, co do prawdopodobieństwa zaistnienia innych jeszcze okoliczności faktycznych niż wskazane przez stronę przeciwną, bez jednoczesnego ich wykazania przy pomocy powołanych przez siebie dowodów lub udowodnienia braku wiarygodności dowodów przeprowadzonych przez drugą stronę (art. 6 k.c., art. 232 k.p.c.), nie spełnia wymogu udowodnienia własnych twierdzeń (por. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 26 stycznia 2018 r., I AGa 18/18). Nadto okoliczność, że wyciągi z ksiąg funduszu nie stanowią dowodu urzędowego w postępowaniu cywilnym nie oznacza, że są one pozbawione jakiegokolwiek mocy dowodowej (por. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 25 lutego 2015 r. z dnia I ACa 824/14).

Nadto w aktach sprawy znajdują się inne dokumenty wskazujące na to, że pozwani zalegali z płatnością na kwotę 174 396,93 CHF (tu w szczególności wart przywołania BTE – doł. akta X Co 7009/11). Podkreślić należy, że okoliczność,

iż Bankowy Tytuł Egzekucyjny (jak też wyciąg z ksiąg funduszu) nie jest dokumentem urzędowym w postępowaniu cywilnym nie oznacza, że nie ma on żadnej mocy dowodowej. Przypomnieć bowiem wypada, że stosownie do treści art. 95 ust. 1 Prawa Bankowego księgi rachunkowe banków i sporządzone na ich podstawie wyciągi oraz inne oświadczenia podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banków i opatrzone pieczęcią banku, jak również sporządzone w ten sposób pokwitowania odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych oraz ustanowionych na rzecz banku zabezpieczeń i mogą stanowić podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych.

Jakkolwiek też moc prawna dokumentów urzędowych, o której mowa w ust. 1, nie obowiązuje w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie w postępowaniu cywilnym (ust.1a), to jednak np. z mocy przepisu szczególnego § 3 art. 485 kpc stanowi podstawę do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym.

Z kolei warto w tym miejscu przywołać treść wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 20 stycznia 2017 r., co do konsekwencji domniemania istnienia prawa wynikającego z hipoteki, iż przepis art. 71 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1007 ze zm.) stanowił, iż domniemanie istnienia prawa wynikające z wpisu hipoteki obejmuje, jeżeli chodzi o odpowiedzialność z nieruchomości, także wierzytelność zabezpieczoną hipoteką. W związku z powyższym, dochodząc wobec dłużnika rzeczowego realizacji w ten sposób zabezpieczonej wierzytelności, w ramach actio hypothecaria, pozycja wierzyciela jest o tyle silniejsza, iż korzysta on z tego domniemania, którego jednym z elementów składowych jest także wymiar ilościowy (rozmiar) wierzytelności, granicą którego jest kwota wskazana w treści wpisu. Domniemanie to ma charakter domniemania wzruszalnego tyle tylko, że to broniący się przed roszczeniem wierzyciela dłużnik rzeczowy jest zobowiązany wykazać fakty, które zniweczą podstawę faktyczną domniemania wynikającego ze wskazanej normy. Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni podziela to stanowisko.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności Sąd ocenił, że powód wykazał kwotę, na którą składała się 172 579,60 CHF tytułem należności głównej, a która to kwota stanowiła część kwoty zabezpieczonej hipoteką zwykłą (oraz wynikała także w wezwaniu do zapłaty, k. 43-44). W zakresie należnych odsetek Sąd podzielił tu stanowisko powoda, gdyż wykonane nawet zgrubne wyliczenia jednoznacznie na to wskazują. Biorąc bowiem pod uwagę wysokość ustalonego oprocentowania od kwoty należności głównej tj. 172 579,60 CHF, suma 28 376,22 CHF tytułem skapitalizowanych odsetek umownych naliczonych przez wierzyciela pierwotnego jawi się w pełni zasadna. Nie może także budzić wątpliwości to, że kwota 25 442,49 CHF tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie naliczonych przez stronę powodową od kwoty należności głównej od dnia zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności do dnia poprzedzającego dzień złożenia pozwu także jest zasadna, zważywszy na stopę odsetek, okres ich naliczenia, a także kwotę podstawy ich naliczenia.

Z tych względów Sąd, znajdując podstawy do uwzględnienia powództwa w kwocie 226 398,31 CHF, jednocześnie zgodnie z art. 319 kpc - ograniczył odpowiedzialność pozwanych – jako dłużników rzeczowych do wysokości obciążonej nieruchomości.

W zakresie w jakim powód skutecznie cofnął powództwo, Sąd na podstawie art. 355 kpc postępowanie umorzył.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc. Powód poniósł koszty w zakresie opłaty od pozwu w wysokości 60 705 zł oraz zastępstwa procesowego w wysokości 10 817 zł. Łącznie koszty te wyniosły 71 522 zł. Biorąc pod uwagę, że powód pierwotnie żądał 343 000,83 zł, a utrzymał się z żądaniem do kwoty 226 398 zł (tj. 66 %) Sąd zasądził na jego rzecz proporcjonalnie kwotę 47 204 zł.